

**Massachusetts Department of Public Health
Division of Tuberculosis Prevention and Control**
(Depatman sante piblik nan Massachusetts
Divizyon kontwol ak prevansyon tibèkiloz)

Tibèkiloz

Kisa tibèkiloz (TB) ye ?

TB se yon enfeksyon oubyen yon maladi ou gen lè ou respire yon kalite jèm nan poumon ou yo. Gen de diferan fòm TB : Enfeksyon TB ak maladi TB.

Kisa enfeksyon TB ye ?

Enfeksyon TB se yon fòm TB kote gen yon ti kantite jèm TB kap viv andedan kò w, san ke jèm sa yo nwi w - sistèm iminitè w lan ap anpeche yo ba w pwoblèm. Ou santi w byen, ou pa malad e ou paka pase jèm TB yo bay lòt moun. Si ou gen enfeksyon TB epi sistèm iminitè w lan febli, enfeksyon TB w lan ka devlope pou li vin yon maladi TB. Gendefwa enfeksyon TB a ka rele « inaktif » oubyen « kap dòmi ».

Kisa maladi TB ye ?

Maladi TB se yon fòm TB kote ou gen yon gwo kantite jèm TB kap viv andedan kò w e jèm yo ap nwi w. Odinèman ou santi w mal, e ou ka byen souvan pwopaje jèm TB yo bay lòt moun. Maladi TB ka nenpòt kote nan kò w men li aji anjeneral sou poumon ou yo. Pi komen sentòm maladi TB se touse, lafyèv, pèdi apeti, pèdi pwa, feblès, swe lannwit epi fatige anpil.

Èske gen yon tès pou enfeksyon TB ?

Wi. Ou ka fè tès pou enfeksyon TB nan klinik doktè, enfimyè oubyen nan yon sant medikal. Yon fwa ou fè tès TB a **fòk ou** sonje tounen wè doktè a, enfimyè a, oubyen sant medikal la nan lespas 2 - 3 jou pou yo tcheka tès la pou ou. Si ou tounen apre 3 jou, ou ka gen pou refè tès la ankò. Si rezulta tès ou a pozitif, sa vle di ou gen jèm TB yo, epi doktè a ka mande ou fè yon radyografi pwatrin pou wè si w pa soufri ak maladi TB a. Gen yon nouvo analiz san tou pou enfeksyon TB. Ou ka mande doktè a oubyen enfimyè a enfòmasyon sou li.

Èske li posib pou yo trete enfeksyon TB a ?

Wi. Si ou gen enfeksyon TB a, yo ka ba ou medikaman pou anpeche enfeksyon TB a tounen maladi TB. Wap gen pou pran medikaman an pandan 6 a 9 mwa.

Èske li posib pou yo trete maladi TB a ?

Wi. Si ou gen maladi TB a, wap gen pou pran plizyè medikaman TB pandan 6 a 9 mwa pou ka geri maladi TB a.

Kijan jèm TB yo pwopaje bay lòt moun ?

Jèm TB pwopaje bay lòt moun lè gen yon moun ki gen maladi TB a nan poumon li touse oubyen estènye jèm TB nan lè a. Moun ki viv, travay oubyen ki pase anpil tan ak moun malad sa a ka respire jèm TB yo epi ka enfekte lè sa a.

Èske ou ka pran enfeksyon TB a lè wap pare manje ?

Non. Jèm TB yo pwopaje lè yo soti sou yon moun ale sou yon lòt moun nan lè a sèlman. Ou pa ka pran enfeksyon TB a si w manyen manje oubyen lòt bagay.

Kisa maladi TB ki reziste dwòg ye ?

Maladi TB ki reziste dwòg egziste lè gen jèm TB ki pa mouri ak medikaman òdinè pou TB. Si ou gen yon maladi TB ki reziste dwòg, lap posib pou ou pran plizyè medikaman TB pandan 12 mwa minimòm. Ou ka devlope yon maladi TB ki reziste dwòg si ou pa pran medikaman TB ou yo jan yo preskri oubyen si ou sispann pran medikaman yo anvan tretman an fini. Doktè a va di w kilè pou sispann pran medikaman TB yo.

Kisa BCG ye ?

Basiy bilye Calmette-Guérin (BCG) se yon vaksen kont TB yo bay nan peyi kote anpil moun gen TB. Li ka ede anpeche tibebe ak timoun piti gen maladi TB a. Nan pi bon sikonstans, BCG pwoteje timoun yo ant 5 a 10 ane, e li ka gendefwa pa pwoteje menm kont TB. Yo raman sèvi ak li nan Etazini paske moun ki resevwa BCG ka toujou gen enfeksyon TB, epi anpil ka toujou gen maladi TB a. Moun ki te resevwa BCG plis pase 10 ane de sa epi ki koulye a gen yon tès TB ki pozitif ka siman gen enfeksyon TB.

Pou plis enfòmasyon sou TB kontakte Komisyón sante site oubyen vil ou an oubyen kontakte Depatman sante piblik nan Massachusetts, Divizyon kontwol ak prevansyon tibèkiloz [Massachusetts Department of Public Health, Division of Tuberculosis Prevention and Control] nan (617) 983-6970 oubyen ale nan <http://www.state.ma.us/dph/cdc/tb/index.htm>.